

LE ENO JE POTREBNO

ŠKATLA BOŽJE LJUBEZNI

„Biti nezaželen, neljubljen, zanemarjen in pozabljen od vseh, to je, po mojem mnenju, večja revščina in lakota, kakor ne imeti kaj jesti.“

Sv. mati Terezija

Začetek zgodbe sega daleč v preteklost, ko je nek moški kaznoval svojo petletno hčerko, ker je izgubila nek zelo dragocen predmet, denarja pa je bilo v tistem času zelo malo. Bil je božični čas. Naslednje jutro je punčka prinesla darilce in rekla: »Očka, to je zate.« Očetu je bilo vidno nerodno, a ko je odprl škatlo in videl, da je prazna, se je zelo razjezil. Hčerki je zabrusil: »Nikoli se ne podarja prazne škatle!« Punčka ga je žalostno pogledala in s solznimi očmi rekla: »Očka, saj ni prazna. Do vrha sem jo napolnila s poljubi samo zate.« Oče je bil ganjen. Pokleknil je pred hčer, jo tesno objel in jo prosil odpuščanja. Do konca življenja je hranil škatlo poleg postelje in vedno, ko se je počutil izgubljenega in obupanega, jo je odprl in iz nje vzel poljub ter se spomnil ljubezni, ki jo je hčerka v škatlo shranila zanj.

Vsak od nas ima škatlo, polno poljubov in ljubezni, ki nam jih podarjajo prijatelji, otroci, Bog ... Vsak dan lahko odpreš škatlo Božje ljubezni in prisluhneš, kaj ti Bog govori v globini tvojega srca. Slišal boš: »Rad Te

imam ...« Bog nam ves čas govori »rad te imam«, samo mi tega ne slišimo ali ne verjamemo. Mislimo, da je škatla prazna, v resnici pa je polna Božje ljubezni, ki skrbi za nas. Poglej z vero in boš presenečen ...

Amicus Dei

ZGODBA O NASTANKU PESMI SVETA NOČ 1818

Sveti večer leta 1818. Vasica Oberndorf pri Salzburgu mirno počiva pod debelo snežno odejo. Kaplan Jožef Mohr sedi v svoji topli sobici in gleda skozi okno. Zunaj sneži.

»Presneto, še vedno sneži. Res je, božič brez snega ni pravi božič, toda kar je preveč, je le preveč. Za naše ljudi se sicer prav nič ne bojim, da bi jih debela zima ustavila, da ne bi prišli k polnočnici. Prišli bi, tudi če bi sekire padale z neba! Kar vidim njihovo veselje in otroško srečne obraze. Da, da, za božič so vsi ljudje kakor otroci ...«

Kaplan Mohr je bil mestni otrok. Oberndorf je njegovo prvo službeno mesto. Prelepa narava, planine v ozadju in pod njimi ljubke vasice – vse to je priraslo k srcu njegovi pesniški duši. Všeč so mu bili okorni kmečki ljudje, gorjani in pastirji, ki so ljubili Boga in svoj svet. Vse to je opeval v nerodnih pesmicah. Kadar so se sobratje duhovniki zbrali h godovanju, je vedno prišel k omizju s pesmico za godovnjaka. Lepo se je razumel z vsemi. Tudi drugi so ga imeli radi, sanjavega in mehkega, kakršen je bil.

V bližnji vasici Armsdorf je imel najboljšega prijatelja – učitelja in organista Franca Gruberja. Ta je bil pet let starejši od njega in je imel precej težko mladost. Rojen je bil v številni družini tkalca v sosednjih hribih. Fant je že zgodaj pokazal bistro glavo.

»Kaj hočeš, Franci, saj vidiš, da te ne morem dati v šolo! Kje naj vzamem denar? Še za sproti imamo komaj.« In tako se je Franc lotil očetove obrti. Sedel je za statve in s spretnimi prsti sukal vreteno, misel

pa mu je venomer uhajala v svet učenosti in čarobne glasbe. Komaj je kje ujel kako prosto urico, že je začel s prsti ubirati strune na kitari. Veliko veselje in odločna volja sta končno naredila svoje: oče se je nazadnje vdal in ga pustil v šolo. Devetindvajsetletni je nastopil svojo prvo službo kot učitelj in organist v Armsdorfu. Tu sta se srečala in spoprijateljila s kaplanom Mohrom. Obiskovala sta se in se pomenkovala. Najraje o glasbi in

pesmih. Za tisti večer je bilo dogovorjeno, da kaplan Jožef obišče Franca.

Jožef se nervozno sprehaja po sobi gor in dol in razmišlja, ali bi se podal na pot ali ne. »V takem metežu?! Prijatelj Franc ne bo zameril, če ga ne obiščem. Bosta pa na sveti večer sama s sestro ... Pa vendar, naredim mu veselje!« Hitro si ogrne pelerino in odločno odpre vrata v snežni metež. Snega je skoraj do pasu. Debele snežinke gosto naletavajo. Steza je nepregažena. Žive duše ni nikjer. Vse počiva in moli ob družinskih jaslicah. Sveti večer v družini je Jožefov najlepši otroški spomin ... Svoje korake usmeri proti sosednji vasici Armsdorf.

»Kako bo Franci veselo pogledal, ko bo pred vrati zaslišal, da otebam sneg s škornjev. Škoda, da prihajam praznih rok. Spodobi se, da za božične praznike drug drugega obdarimo, saj smo vsi prejeli najlepše darilo: Božje dete iz nebes ... Aha, pesmico mu zložim v dar!«

In gredoč premišljuje o skrivnosti svete božične noči, ki nam je dala Odrešenika. Povsod je mir, snežinke padajo popolnoma tiho. Le pod Jožefovimi koraki zadušeno škriplje sneg. Obide ga kakor blaženo razodetje: »Sveta noč, blažena noč, vse že spi, je polnoč ... Opolnoči bomo spet obhajali obletnico rojstva v betlehemski štalici ... Le Devica z Jožefom tam v hlevcu var'je Detece nam ...«

Doma se je dolgo trudil in grizel svinčnik. Nič. Besede mu niso in niso hotele iz srca. Zdaj pa vre kar samo od sebe, da se čudi. Bog je v vsej veličini vendar tako preprost. Zdi se mu, kot da doživlja betlehemski božič. Da je sam zraven.

Pri prijatelju veselo potrka na vrata in ko mu sestra odpre, najprej prosi za košček papirja. Brž napiše tri kitice pesmi.

»Tak pridi noter, Jožef. Kaj stojiš v veži, saj nismo taki kot tisti Betlehemčani, ki so sveti družini pred nosom zapirali vrata!« kliče učitelj Gruber, ki sedi ob peči in pregleduje note božičnih pesmi ter jih brunda predse. »Izbiram, kaj bomo peli pri polnočnici.«

»Poslušajta,« pravi kaplan Jožef, ko vstopi. Prebere jima pesem, ki mu je po poti privrela iz srca. »Tole sem vama prinesel za božično darilo.«

»Kako čudovita pesmica! Jožef, daj jo sem, da si jo še enkrat preberem. Ti pa se pojdi malo pregret in odpočit, pot te je prav gotovo utrudila.«

Kaplan Jožef leže na divan, učitelj Franc pa se kar ne more ločiti od pesmi. Prebere jo še enkrat in še enkrat. Prevzame ga neko skrivnostno vznemirjenje in v hipu najde za preprosto besedilo prav tako preprost

napev. Brž vzame kos papirja in z bliskovito naglico po navdihu zapiše note. »Ubogo betlehemsko Dete nima ničesar, dajmo mu vsaj lepo uspavanko.«

»Sestra, pridi, bova zapela pesmico, ki nama jo je prinesel Jožef!« pozove učitelj in vzame kitaro ter začne ubirati akorde. Preprosti so, a tako prisrčni, da se učitelj in sestra ne moreta ubraniti solz. »Kaj?! A sem jaz to zložil? To je vendar prelepa uspavanka!« Brat in sestra pojeta ...

Kaplan Jožef se predrami. »Kaj slišim, Franc?! Pa ne, da si mojo božično pesem že prelil v note?! Zapojta še enkrat!« Brat in sestra vzneseno prepevata. »O, kako nebeško lepo! ... Vzemi kitaro k polnočnici in bova pesem točno opolnoči skupaj zapela. Boš videl, da bo ljudem všeč. Česa takega še nisi zložil, Franc!«

»Kitaro mislim tako ali tako vzeti s seboj, ker so naše orgle zaradi mraza v zadnjih vzdihljajih. Čisto na suho pa le ne moremo peti. Kakšen božič pa bi to bil?!«

Kmalu po enajsti ugasnejo luč. Samo lučka pri jaslicah gori. Z vseh strani se začnejo proti župnijski cerkvi zgrinjati bakle, s katerimi si preprosti, pobožni gorjani svetijo k polnočnici. Obrazi jim žarijo v svetem pričakovanju najlepše svete maše vsega leta. Pri polnočnici se res počutijo kot družina.

Ura v stolpu odbije polnoč. Luč osvetljuje samo jaslice in kor. Zdi se, kot da se je obrndorfska cerkvena spremenila v betlehemsko štalico, kjer so ob jaslicah zbrani pastirji. Manjka samo zbor angelov, da bi voščil novorojenemu Detetu. Tedaj se s kora zaslišijo zvoki kitare. Ljudem, ki jih zebe v roke in noge, je pri srcu čudovito toplo. Zali je njih neka čudna sreča. Prekipeva, narašča. Pesem, ki jo na koru pojeta njihov organist in kaplan, ni človeška pesem. To je angelska uspavanka. Česa takega še niso slišali. »Spavaj, Dete, sladko!« voščita glasova s kora. Kitara ponavlja voščilo in vsa cerkev poprime: »Spavaj, Dete, sladko!« Pesem je tako preprosta in domača; pove pa čisto vse, kar čutijo v svojem srcu na sveto božično noč. Vsi nenadoma postanejo povezana družina, ki Božjemu otroku vošči za rojstni dan.

Pred oltar stopi župnik v zlatem plašču. Ljudem se zdi, da je pred Novorojenega stopil najstarejši izmed pastirjev, ki so se zbrali na betlehemskih poljanah. Vsi imajo solze v očeh ... Nova božična pesem

jim je približala Betlehem. Vsi jo pojo; moške in žene, dekleta in fantje, otroci ... To je njihova pesem ...

Iz preproste cerkvice v mali tirolski vasici Oberndorf je šla pesem svojo zmagoslavno pot po svetu. Pisec besedila in skladatelj sta bila dolgo časa neznana in na desnem robu nad notami je pisalo »tirolska narodna«. Resnica pa je le prišla na plan in kaplan Jožef Mohr ter učitelj Franc Gruber sta v cerkvi v Oberndorfu dobila spomenik: kaplan Mohr zamaknjen posluša angelsko petje, za njim pa stoji učitelj in skladatelj Gruber ter petje spremlja s kitaro. Za ta spomenik ve malokdo, a skoraj ni kristjana na vsem svetu, ki ne bi poznal najlepše božične pesmi »Sveta noč, blažena noč«.

Danes si brez te pesmi božiča sploh ne moremo predstavljati. Kakor ni velike noči brez mogočne in vesele aleluje, tako ni svete noči brez Grubarjeve uspavanke Božjemu otroku. Pojo jo po vaških cerkvah, kjer so zbrani zdelani kmetje žuljavih rok in poštenega srca. S solzami v očeh jo pojo žalostni in trpeči, ki na sveti večer vsaj ob tej pesmi za nekaj časa pozabijo na svojo bolečino. Pojo jo odlični zbori stolnic, pojo

jo ljudje, ki so brez posluha. Igrajo jo orkestri, igra jo ena sama mandolina. Učinek pa je vedno isti: v srca, ki jo poslušajo, se naseli nekaj božjega – ljudje smo bratje med seboj, kajti v Betlehemu je Bog postal naš brat. Besede pri različnih narodih različno zvenijo, melodija pa je povsod ena sama, preprosta in čudovita. Prav v tem je umetnost: velike, največje reči povedati tako preprosto, da jih razume vsakdo.

O, da bi bili ljudje bratje med seboj ne le na sveto božično noč, ampak tristo petinšestdeset dni v letu!

Spomenik avtorjema pesmi Sveta noč

Pripoved o nastanku pesmi Sveta noč je bila kot radijska igra predstavljena na Radiu Ognjišče

Vi ste luč sveta

»**BODITE SVETI, KER SEM JAZ SVET.**« (1 Pt, 1,16); Bog vsakega človeka kliče k svetosti;

SVETI ANTON PUŠČAVNIK

Sv. Anton Puščavnik goduje 17. januarja in je priprošnjik za zdravje živine. Zelo razširjena je navada, da kmetje na god svetega Antona prinesejo v dar in k blagoslovu prašičje krače, pleča in klobase, ki jih nato »licitirajo«. V Sloveniji mu je posvečenih 11 župnijskih in 20 podružničnih cerkva ter ogromno oltarjev in znamenj.

Upodablja ga kot starčka s palico in knjigo; včasih nosi palico v obliki črke T, t.i. Antonov križ, na njej pa ima navezan zvonček. Pogosto je upodobljen s svinjo ali tudi z demoni.

Anton je bil sin bogatih staršev. Rodil se je leta 251 v Srednjem Egiptu. Po smrti staršev, ki so mu prav mlademu umrli, je nekoč slišal pridigo o bogatem mladeniču. Zazdelo se mu je, kakor da je on tisti bogati mladenič, ki mu Gospod naroča: »Če hočeš biti popoln, pojdi, prodaj, kar imaš, in daj revežem, pa boš imel zaklad v nebesih. Nato pridi in hodi za menoj« (Mt 19,21). Anton je tako naredil. Oskrbel je svojo mlajšo sestro, imetje razdal revežem in šel v puščavo. V puščavi ga je hudobni duh skušal z najrazličnejšimi hudimi skušnjavami. Po neki takšni strahotni uri stopi Anton pred svojo celico, vije roke in iz dna srca kliče proti nebu: »Gospod, rad bi bil popoln, pa ne morem, ne morem; moje misli me motijo in kvarijo.« Tedaj zasliši glas: »Če hočeš biti prijeten Gospodu, moli; in če ne moreš moliti, potem delaj! Naj ti ne počiva ne roka ne srce!«

»Mož božji«, puščavnik Anton, je zaslovel po vsem rimskem cesarstvu. Sam cesar Konstantin mu je s svojimi sinovi pisal pismo s prošnjo, naj bi ga razveselil s svojim odgovorom. Antonovi učenci so se čudili tako veliki časti, ki je doletela njihovega učitelja. Anton jim je odgovoril: »Kaj bi se čudili, če piše umrljiv človek prav tako umrljivemu človeku. Čudite

se, da je sam Bog zapisal nam v svetem pismu svojo postavo in nam govoril po svojem edinorojenem Sinu.«

Ko je v devetdesetem letu videl puščavnika Pavla (njegovega godu se spominjamo 15. januarja), je vzdihnil: »Jaz še imena puščavnik nisem vreden.« Ponižnost je bila Antonova najbolj značilna čednost. Umrl je v starosti 105 let.

»Moj sin, izvršuj svoja dela v ponižnosti in boš priljubljen pri boguvšečnih ljudeh! Kolikor večji si,oliko bolj se ponižuj in boš našel milost pri Gospodu« (Sir 3,17s1).

Pripravila Marica

LITERARNI KOTIČEK

Molitve nekoč

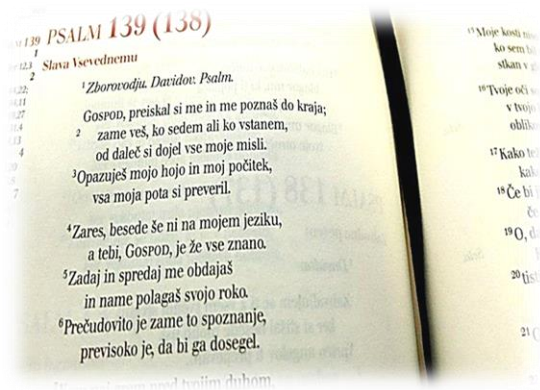
V literarni kotiček smo dodali še stare molitve, ki ste se jih naučili od staršev, starih staršev, sorodnikov ... pa jih še nismo slišali ali pa so pozabljene. Zapišite jih in pošljite, z veseljem jih bomo objavili. Pripišite tudi, kdaj in kdo vas je molitev naučil.

Božjo besedo beri počasi:

- radostno jo okušaj,
- z vsem srcem o njej razmišljaj,
- marljivo jo uporabi v življenju.

Naj bo božja beseda zate:

- luč, ki razsvetljuje tvojo pot,
- kruh, ki hrani tvojo dušo,
- ogenj, ki prižiga gorečnost,
- pot, ki te pelje v odrešenje,
- utrip, ki spodbuja tvojega duha,
- življenje, ki se nikoli ne konča.

DMŽ /delavnice molitve in življenja/ na Radiu Ognjišče

Delala sem s sestro Mileno – Pijo Tršar Okršlan v isti tovarni Dekorativnih tkanin kot oblikovalka dekorativnih tkanin. Ko sem bila stara 30 let, sem prejela nagrado Prešernovega sklada.

Bila sem tudi članica Društva oblikovalcev Slovenije, DOS. Šest let sem razstavljala na »Bienalu industrijskega oblikovanja«, imenovanem BIO, ki je bil vsako drugo leto mednarodni. Vse do bolezni sem razstavljala pohištvene tkanine.

Na enem mednarodnem bienalu sem prejela častno nagrado BIO 4. Sodelovala sem tudi z Dizajn centrom Beograd, d.d. Dizajn center. Ta je imel svoj atelje in na sejmu pohištvenega blaga je vedno lepo ocenil naš tekstil.

Vsako leto sem prejela Zlati ključ za kolekcijo lepo oblikovanih dekorativnih tkanin. Poleg Zlatega ključa je bila vedno še denarna nagrada.

Svojo kolekcijo sem razstavljala tudi na Dunaju, ki je bila prav tako nagrajena. To so bili časi, ko smo imeli zelo lep material (preje) in nove jackuadske stroje. Pri nas smo imeli takšne avtomatske statve, stroje, da je bil vrotek težak par kg, ne samo 10 dkg. To je delovalo na stroju dolgo časa brez zamenjave. Zasebno sem izdelovala tudi tapiserije – volnene večerne obleke, kostime, krila, šale. Tudi plašč. Klekljala sem tudi idrijske čipke. Razstavljala sem v Piranu na mednarodni razstavi tapiserij. Bila sem zelo delovna.

Na fakulteti v Ljubljani sem opravila posebni seminar o barvi in obliki. Bilo nas je za en razred. To mi je veliko pomagalo pri mojem delu. Bila sem dessinateur (oblikovalka) v tovarni »Dekorativna«. Seminar je organiziral gospod ing. in arhitekt Ivanjšek s svojo soprogo. On je tudi prevajal v slovenski jezik. Oba sta precej let bivala na Švedskem – v Stockholmu. V Ljubljano sta pripeljala dva švedska profesorja, ki sta

nam predavala o popolnoma novem sistemu barv – 30 let sta s sodelavci raziskovala svetlobo barvnega kroga. Tam so barve razdelili v 4 dele – nato pa še z mešanjem v več delov. Tako smo dobili barvni krog od rumene, oranžne, zelene, olivne, turkizne preko modre, rdeče do vijolične ... Če smo dodali še belo ali črno, smo dobili nove barvne lestvice. Za vse barve potrebuješ 6 tub windsor temper. Treba je veliko truda za pripravo barve pa tudi za popravljanje barv.

To je zelo pomembno za vse oblikovalce, slikarje, modne oblikovalce – kar pa bi potrebovali tudi učitelji, da bi dobro naučili in predvsem dobro vzgojili sebe in potem mladino.

Vendar nas je bilo samo za en razred. Iz naše tovarne nas je ta seminar uspešno opravilo samo štiri ali pet oseb.

Naj omenim še to, da so Ivanjškovi imeli v Ljubljani nasproti Magistrata tudi trgovino AMBIENT. V njej so bile pogrnjene mize z visoko kvalitetnim porcelanom, petimi vrstami kozarcev, s svetilili, veliko predmetov je bilo iz Švedske. Danes te prodajalne verjetno ni več.

Veliko sem potovala z letalom: na ogled pohištvenih tkanin, na pohištvene sejme, kjer so vsako leto pripravili nove kolekcije pohištvenega blaga – tkanin. To je bilo zelo pomembno za naše in tuje kupce. Veliki sejmi so bili v Parizu, Milanu, v Kölnu, na Danskem v Kopenhagnu, na Švedskem v Stockholmu, v Bruslju, Beogradu. Tam sem nekaj dni opazovala pohištvene tkanine in barvne trende za novo kolekcijo. Iz vseh teh pohištvenih vzorcev si našel pravo smer kvalitet in barv. Mi smo veliko blaga izvozili.

Naše cene so bile nižje, kolekcije pa bogate z dobrimi materiali. Veliko smo delali iz volne, katero nam je po naročilu predla tovarna Novoteks iz Novega mesta. Barve smo določali sami. In to prvič po kompletnem novem sistemu.

Marija Rija Tršar Novak

Brez srca ne morem ljubiti

Moje srce ni naprodaj(!)
in to, kar čutim, je moja last.
Ne govori, da ni pomembno,
da je otročje,
da ne razumem,
da to, kar čutim, ni prav ...
Kajti, če preneham zaupati vase,
če se odrečem svojim občutkom,
če prodam svoje srce za ljubi mir ...
Kako naj potem LJUBIM?!

Tadeja

Magda Legiša, rojena Vižintin

Magda je moja nečakinja iz Italije. Je hčerka moje sestre Mici in svaka Marjana, zamejskega Slovenca.

Z menoj je odšla na morje že pri štirih letih. Vedno se je smejala in bila dobre volje. Mož jo je imel zelo rad.

Z menoj in možem je bila skoraj vsako leto na morju. Ko pa je imela pet let, je prišla k meni v Črni Vrh za dva meseca, da je obiskovala malo šolo. Dopoldne je bila pri pouku v 4. razredu z menoj, popoldne pa v mali šoli. Med poukom v 4. razredu je risala, če pa smo telovadili ali peli, je to delala tudi ona.

Ko je naredila 1. razred pri sedmih letih, je z menoj in možem odšla z ladjo v Dubrovnik. Uživala je na morju. Tam je imel mož srečanje z nekim Italijanom. Ko smo sedeli pri mizi, mi je prevajala, kar sta mož in gospod iz Italije govorila. Gospod je bil doma z juga Italije in ni vedel, da so Slovenci manjšina v Italiji. Ni poznal slovenskega jezika.

Ko smo bili istega leta v Portorožu, je bila v pristanišču zasidrana letéča ladja. Mož ji je rekel, naj prebere, kako se imenuje. Prebrala je ime Karolina in takoj je rekla: »Jaz sem tudi Karolina.« To je bilo njeno drugo ime, ki ji ga je mama morala dati, ker niso hoteli vpisati samo Magda, ker to ni italijansko ime.

Večkrat smo bili v Kopru. Pri štirih letih se ni bala vode. Imela je obroč – račko. Pustila je, da si z njo plaval daleč. Tudi drugi so plavali z njo.

Zelo všeč ji je bil Oto Pestner, ki je nekoč prepeval celo poletje v Kopru. Tekla je k njemu.

Danes je Magda ravnateljica šole Vladimir Bartol s slovenskim učnim jezikom v Trstu. Ima štiri otroke in trije so študirali oz. še študirajo pri nas. Trije bodo v službi v Sloveniji.

Karolina Medvešček

Odložene in pozabljene želje

Naj očistim pajčevine,
naj pobegnejo vsi pajki,
naj obrišem prah iz mojih že davno pozabljenih želja in sanj.
Danes jih postavim na vidno polico življenja,
da me vsak dan spominjajo na svetost bivanja.

Tadeja

Srečanje kofetkarjev – 21. 12. 2018 – na uradni nastop zime. Zakrito osebo smo uganili – ukvarja se s slepimi in slabovidnimi v Škofji Loki, gospa Metka Esterle, doma iz Davče. V takem zavodu zaposlena oseba naj bi imela res čut za soljudi. Gospa Meta jih

razume in jim pomaga. Pri slepih je prvo pravilo RED. Slepí si zapomnijo vse, kar jim poveš; dočim slabovidni malo manj. Za te ljudi je drug pristop. V domu hodijo vedno po desni strani, tipajo z belo palico, na hodnikih ne sme biti predmetov na tleh. Tudi zunaj si zapomnijo določeno smer. Učijo jih Braillove pisave v slovenskem jeziku, ki je za črke in za številke. Papir je debelejši, črke malo večje. Sedaj so na razpolago že knjige v Braillovi pisavi in zvočne knjige. Imajo budilke brez stekel, ki povedo, koliko je ura, na pritisk. Imajo tudi svojo denarnico: kovanci so razporejeni po velikosti. Pri branju Braillove pisave morajo imeti malo daljše nohte, da otipajo vzbokline. Braille se je rodil v Nemčiji. Ta država nameni večje vsote denarja za razvoj aparatov po svetu, ki pa niso poceni. Danes je vsak aparat že zelo izpopolnjen. Zadnji nam že označi, do kod je bralec prebral knjigo prejšnji dan. Ljudje so lahko slepi od rojstva, od nesreč, eksplozij ...

V Jugoslaviji so po vojni zaprli slepe in slabovidne v domove. Dobili so denar. Nekateri so delali v delavnicah, drugi pili, tretji hranili denar – pa se je našel kak domači prijatelj, ki ga je zamikala bančna knjižica. Naša gostja je povedala, da je to navezo odločno preprečila. Ljudje so videli, kako dela, in so ji zaupali. Enkrat letno so šli na izlet z avtobusom – vsi po vrsti so bili veseli in so plesali, prísčno razposajeni.

Pristop v novi državi Sloveniji se je spremenil na bolje – kot drugod v Evropi. Moderna oskrba za slepe ima višji cilj: vzgojiti slepca za delo. Posameznika pripravijo na samostojni nastop, delo, hojo v službo od doma. Kdor je le doma, mu priskrbijo šolanega psa za spremljevalca. Navadno je rod labradorcev. Takega psa na cesti ne prestraši pok, sirena rešilca ali drugi zvok.

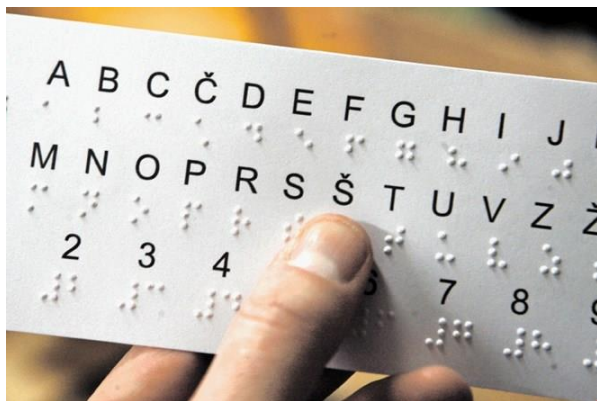
Pes tudi dvigne določene predmete s tal, gre tudi po živila, dogovorjena s trgovcem.

Vsi slepi niso zdravi; večina se počuti sedaj bolj samostojno in zadovoljno. Nekateri s spremljevalcem tudi trenirajo tek ali smučanje, na tekmah so povezani z vodnikom z vrvico. Kdor je doma, uporablja napravo, ki mu pove, koliko tekočine je nalite od roba navzdol. Če je le možno, jih izučijo za določen poklic. Slepca je treba prepričati, da more tudi kot slepec živeti. Vsakemu se je treba osebno posvetiti glede na njegove duševne zmožnosti, glede na prejšnji poklic, če je po nesreči postal slep.

Slepec piše kakor tiskar, od desne na levo na narobe strani. Pri pisanju uporablja tablo, ki ima dve zavezani platnici, ena ima vdrtine, druga pa omrežje, ki služi za uravnavo vrst in obrazcev.

Pisalnega stroja ne uporabljajo radi pri pisanju knjig, ker so vzbokline preplitve in se prehitro stisnejo.

Zgodovina slepih: slepo rojeni so včasih životarili v kotu ob peči. Izkušnje graškega zavoda: »Čitanje je za slepca najlepša zabava.« Saj še naši predniki niso bili vsi pismeni. Po prvi svetovni vojni so oslepeli

vojaki 17. pešpolka, 26. in 27. domobranskega polka . Nemci so svojim slepim brali v Braillovi pisavi v nemškem jeziku, Čehi v češčini, v Zagrebu so imeli hrvaške knjige. Slovenci pa nismo imeli knjig. V Gradcu je sestra Vrhunc tipkala po Braillovi v slovenskem jeziku in jih sproti sestavljala.

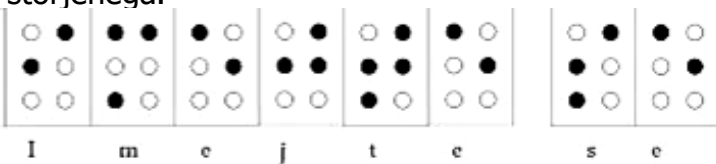

Učiteljica Minka Skaberne in Franc Fabinc sta šla leta 1911 na Dunaj na tečaj o poučevanju slepih. To še ni dovolj raziskano. Minka je šla v akcijo: v Ljubljani je organizirala tečaj o Braillovi pisavi: žene in dekleta (102) so pretipkale snov, nastalo je 30 rokopisov. Gospa Minka Skoberne je pisala Ivanu Cankarju že pred leti in opisala težave slepih. Sledil je Cankarjev odgovor: Dne 7. junija 1918: »Čestitam Vam, velečenjena gospodična, da ste si bili dali tako upravičeno in plemenito nalogo! Ljudje Vam je ne bodo plačali, ali plačala Vam jo bosta prav gotovo Vaše srce in Bog!«

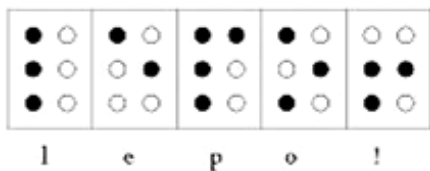
(Vir: Minka Skaberne (1882–1965/ZRC SAZU Lj. 2018) Cankar dovoli, da brezplačno prelijejo njegova dela v Braillovo pisavo: Podobe iz sanj, Za križem, Hlapec Jernej in njegova pravica; pokrovitelj ustanovljene knjižnice je bilo društvo Dobrodelnost.

Evropski socialni sklad in RS (ZDSSS) sta na dan bele palice 15. oktobra 2014 odprla obnovljeno Knjižnico slepih in slabovidnih Minke Skaberne na Kotnikovi 32 v Ljubljani.

Naša gostja Meta Esterle nadaljuje delo požrtvovalne ustanoviteljice Minke. Le tako naprej! Za te ljudi ni nikoli dovolj storjenega.

Članica Kofetkarjev

MEDGENERACIJSKE SKUPINE

- BETANIJA: sreda ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- EMAVS: torek ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- MARIJA: četrtek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije
- MARTA: torek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije

TEDENSKE AKTIVNOSTI

- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 7.10: telovadba v Domu Marije;
- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 9.10: telovadba v Domu Lazar;
- TOREK ob 9. uri: vaje za spomin v V. nadstropju Doma Lazar;
- TOREK ob 9. 45: vaje za spomin v Domu Marija;
- ČETRTEK ob 9. uri: kreativna delavnica v pritličju Doma Marta;
- PETEK ob 10.30: sv. maša v kapeli Doma;
- NEDELJA ob 10. uri: sv. maša v župnijski cerkvi.

MESEČNE AKTIVNOSTI

- ČETRTEK, 10. 1. 2019, ob 9.30: babica pripoveduje;
- PONEDELJEK, 14. 1. 2019, ob 9. 10: sladke dobrote;
- SREDA, 16. 1. 2019, ob 9. uri: obisk otrok in skupne delavnice;
- SREDA, 16. 1. 2019, ob 10. uri: plesno gibalna terapija;
- ČETRTEK, 17. 1. 2019, ob 19. uri: knjižničarka na obisku;
- TOREK, 22. 1. 2019, ob 10. uri: srečanje strokov. del. KD v Trnovem;
- ČETRTEK, 24. 1. 2019, ob 19. uri: predavanje za odrasle v JD;
- PONEDELJEK, 28. 1. 2019, ob 18. uri: sv. maša za vse pokojne v preteklem letu v župnijski cerkvi, po maši srečanje v JD;
- SREDA, 30. 1. 2019, ob 9.15: kino v Jožefovi dvorani;
- ČETRTEK, 31. 1. 2019, ob 14. uri: praznovanje rojstnih dni;

Meni pa je dobro, da sem blizu Tebe, moj Bog.

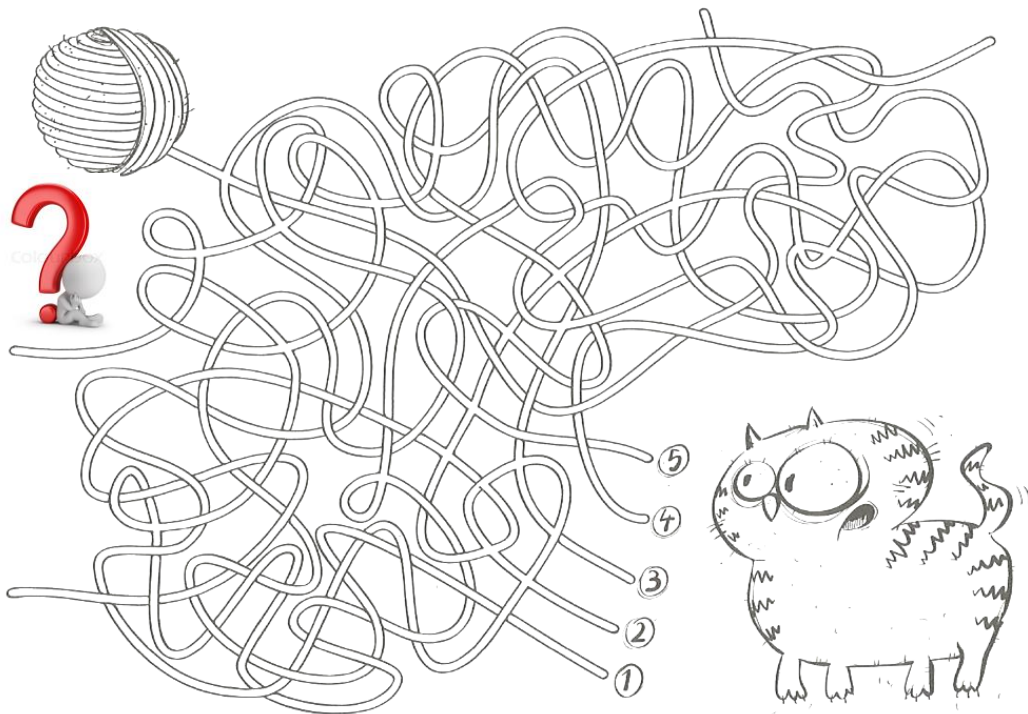
Ps 73,28

Jože Kobal

Ivanka Trojar

Blagor vam, ker ste se že tukaj veselili srečne večnosti.

POMAGAJ MUCI NAJTI POT DO NJENEGA KLOPČIČA VOLNE.

SMEJALNICA

Adam

Učitelj razlaga otrokom svetopisemsko zgodbo. Potem vpraša: »Lojzek, ali veš, zakaj je bil Adam srečen človek?«

»Vem, gospod, mi je očka povedal, da je bil Adam srečen človek zato, ker ni imel tašče.«

Gost vpraša gostilničarja: »Prej ste imeli slabši obisk, zdaj so pa vsi stoli zasedeni. Kako to?«

»Preprosto, odpovedal sem telefon in zdaj je moj lokal edini v mestu, kamor žene ne morejo klicati svojih mož.«

Zbrala M. Č.